

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра філософських та політичних наук**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ»**

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	Н4 Лісове господарство
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ОСВІТНЯ ПРОГРАМА	Лісове господарство
ТИП ДИСЦИПЛІНИ	Обов'язкова компонента
МОВА НАВЧАННЯ	Українська

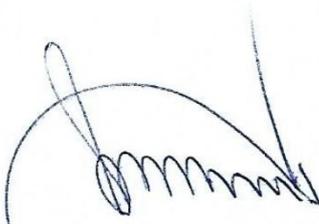
Історія української державності та національної культури. Робоча програма з навчальної дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності Н4 «Лісове господарство» / Укладач Л.Л. Ордіна. Біла Церква: БНАУ, 2025. 22 с.

Розробник: Л.Л. Ордіна, к. пед. н., доцент

Робочу програму затверджено на розширеному засіданні кафедри лісового господарства

(Протокол № 14 від 07 липня 2025 р.)

Завідувач кафедри лісового господарства,
професор

 Василь ХРИК

Завідувач кафедри філософських та
політичних наук, доцент

 Людмила МЕЛЬНИК

Гарант ОП, доцент

 Тетяна ЛОЗІНСЬКА

Схвалено методичною радою агробіотехнологічного факультету

(Протокол № 4 від 21 липня 2025 р.)

Голова методичної ради,
професор

 Леся КАРПУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	6
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	7
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
7.1. Лекції	7
7.2. Практичні заняття	10
7.3. Самостійна робота	14
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	16
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	17
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	17
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	18
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	20
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	20

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Згідно з навчальним планом на 2025–2026 навчальний рік, на вивчення дисципліни «Історія української державності та національної культури» для денної форми навчання виділено 90 академічних годин (3 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 42 години (лекції – 14 год., практичні заняття – 28 год.), самостійна робота студентів – 48 годин.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено в таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	<i>Обов'язкова</i>	
		<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 2	Спеціальність Н 4 «Лісове господарство»	1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – есе		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість академічних годин – 90		1-й	1-й
		<i>Лекції</i>	
		14 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	<i>Практичні</i>	
		28	4 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		48 год.	82 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Мета вивчення дисципліни «Історія української державності та національної культури» - формувати у здобувачів вищої освіти систему знань про загальнолюдські цінності й національні пріоритети, закономірності культурного процесу, українську історію та культуру, як специфічний та унікальний феномен людства; розглядати історію та культуру в розвитку,

єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій, розкрити сутність і особливості української історії та культури як складової європейського культурного простору, визначити внесок національних досягнень у світову загальнолюдську скарбницю; розширити уявлення здобувачів вищої освіти про основні світоглядні системи українського фольклору, про класифікацію жанрів української народної творчості.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Обов'язкова навчальна дисципліна «Історія української державності та національної культури» базується на знаннях циклу гуманітарних дисциплін програми загальноосвітньої школи.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лісового і мисливського господарства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів лісівничої науки і характеризується комплексністю та відповідністю природних зональних умов.

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ФК 12. Екологічні мислення і свідомість, ставлення до природи як унікальної цінності, що забезпечує умови проживання людства, особиста відповідальність за стан довкілля на місцевому, регіональному, національному і глобальному рівнях» через формування світогляду на основі

культурної спадщини, національних традицій гармонії людини з природою та сучасних екологічних викликів.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 1. Аналізувати основні етапи та закономірності історичного розвитку для формування громадянської позиції, національної гідності та патріотизму.

ПРН 2. Прагнути до самоорганізації та самоосвіти.

ПРН 13. Демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі.

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти навчальної дисципліни «Історія української державності та національної культури». Українські землі в давнину.

Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Історія української державності та національної культури як наука.

Тема 1.2. Київська Русь. Литовсько-польська доба в українській історії (XIV - XVI ст.)

Тема 1.3. Рання історія українського козацтва. Національно-визвольна війна українського народу (1648–1657 рр.).

Тема 1.4. Україна на початку XX ст. Україна в роки Другої світової війни (1939 – 1945 рр.). Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (XX-XXI ст.).

Змістовий модуль 2. Культурологічний підхід до аналізу української культури

Тема 2.1. Поняття, сутність і функції культури. Культура і суспільство. Стародавня культура східних слов'ян.

Тема 2.2. Культура Київської Русі. Культура Галицько-Волинського князівства та польсько-литовської доби

Тема 2.3. Національна культура X/III ст. Основні напрями української культурної творчості XIX ст. Українська культурна парадигма XX-XXI ст.

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№№ тем лекцій	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усьо го	у тому числі		
		Л	П	СРС		Л	П	СРС
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти навчальної дисципліни «Історія української державності та національної культури». Українські землі в давнину.								
Тема 1	13	2	4	7	13	1		12
Тема 2	13	2	4	7	14	1	1	12
Тема 3	13	2	4	7	12			12
Тема 4	13	2	4	7	14	1	1	12
Разом за модуль 1	52	8	16	28	53	3	2	48
Змістовий модуль 2. Культурологічний підхід до аналізу української культури								
Тема 5	13	2	4	7	14	1	1	12
Тема 6	12	2	4	6	11	1		10
Тема 7	13	2	4	7	12	1	1	10
Разом за модуль 2	38	6	12	20	37	3	2	32
Всього годин	90	14	28	48	90	6	4	80

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, лб – лабораторно-практичні заняття; інд – індивідуальні завдання, СРС – самостійна робота студентів.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. ЛЕКЦІЇ

Тема і зміст лекції	К-ть годин
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти навчальної дисципліни «Історія української державності та національної культури». Українські землі в давнину.	
Тема 1.1. Принципи академічної доброчесності. Історія української державності та національної культури як наука.	2

<p>Предмет, завдання, методи та джерела вивчення історії та культури України. Кіммерійці, скіфи, сармати. Античні міста-держави Північного Причорномор'я. Етногенез слов'ян. Передумови утворення східнослов'янської держави та теорії її походження.</p>	
<p>Тема 1.2. Київська Русь. Литовсько-польська доба в українській історії (XIV - XVI ст.)</p> <p>Передумови виникнення державності у східних слов'ян. Норманська та антинорманська теорії походження державності Київської Русі. Політичний устрій та соціальна організація Київської Русі. Соціально-економічний розвиток Київської Русі. Основні напрями зовнішньої політики Київської Русі. Запровадження християнства: причини, методи та наслідки. Політичне та соціально-економічне становище українських земель у складі Речі Посполитої (II половина XVI ст. – I половина XVII ст.).</p>	2
<p>Тема 1.3. Історія українського козацтва. Національно-визвольна війна українського народу (1648–1657 рр.).</p> <p>Зародження українського козацтва, його суспільно-політична та військова організація. Селянсько-козацькі повстання в Україні кінця XVI ст. – I третини XVII ст. Основні цілі та характер війни українського народу 1648–1657 рр. Соціально-політичні наслідки українського народу 1648–1657 рр. Формування української козацької держави. Політика гетьмана К. Розумовського. Причини ліквідації Запорізької Січі. Тотальне руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії.</p>	2
<p>Тема 1.4. Соціально-економічні та політичні процеси в Україні (XX –XXI ст.).</p> <p>Причини, основні завдання та особливості Лютневої (1917 р.) революції в Росії. Причини громадянської війни в Україні, головні політичні сили та їхні військові можливості. Діяльність П. Скоропадського. Проголошення ЗУНР та її злука з УНР. Підсумки та наслідки громадянської війни в Україні. Напад Німеччини на СРСР та загарбання України. Окупаційний режим та Рух Опору в Україні в роки Другої світової війни. Форми та значення повстанського руху проти сталінського режиму в Західній Україні впродовж 40-х – початку 50-х рр. Українське шістдесятництво та дисидентство. Особливості періоду незалежності в Україні. Політичні, економічні</p>	2

та соціальні проблеми внутрішнього розвитку Української держави XXI ст.	
Разом за змістовий модуль 1	8
<i>Змістовий модуль 2. Культурологічний підхід до аналізу української культури</i>	
<p>Тема 2.1. Поняття, сутність і функції культури. Культура і суспільство.</p> <p>Вивчення сутності та функціонування такого феномена, як культура. Сутність і національні особливості української культури. Закономірності культурно-історичного процесу. Предмет культурології, вивчення історії і сутності культури, закономірностей її розвитку в різноманітних виявах. Поняття і сутність культури. Функції культури.</p>	2
<p>Тема 2.2. Стародавня культура східних слов'ян.</p> <p>Найдавніші археологічні культури на теренах України. Виникнення первісного мистецтва та його особливості. Трипільська культура та її роль в становленні української культури. Побут, звичаї, релігійні вірування. Основні етапи розвитку старослов'янської культури. Міфологія східнослов'янських племен.</p>	2
<p>Тема 2.3. Національна культура Х/ІІІ ст. Основні напрями української культурної творчості ХІХ ст. Українська культурна парадигма ХХ –ХХІ ст.</p> <p>Просвітительські ідеї в культурі України. Розвиток історичної науки та фольклорні дослідження. Формування української класичної літератури. Творчість І. Котляревського, Т. Шевченка. Роль Харківського та Київського університетів. Кирило-Мефодіївське товариство. Внесок М. Лисенка в розвиток української музики. Створення Української Академії наук. М. Грушевський, його громадська і наукова діяльність. Створення мистецьких спілок: футуристів, неокласиків, символістів, конструктивістів, пролетарських письменників. Досягнення в театральному мистецтві та кіно. Національно-культурне відродження України в контексті європейського процесу ХХІ ст.</p>	2
Разом за змістовий модуль 2	6
Всього	14

7.2. Теми практичних занять

№ пп	Тема і зміст заняття	К-сть год
11	<p>Тема 1. Перебіг історичних процесів в Україні домодерного періоду.</p> <p>Мета: Ознайомитись з предметом, завданнями, методами та джерелами вивчення історії і культури України. Розглянути передумови виникнення державності у східних слов'ян. Визначити соціально-економічний розвиток та основні напрями зовнішньої політики Київської Русі.</p> <p><i>Питання до обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поміркуйте, яким чином знання історії України допомагає розумінню самобутності української культури, й навпаки – як знання особливостей української культури допомагають розумінню нашої історії. 2. Поясніть, чому українцям впродовж усіх століть нашої історії доводилося виборювати право на розвиток національної культури? Чи змінився такий стан справ у сучасності? 3. Визначте основні історичні події, що відбувалися на теренах сучасної України у I тис. до н. е. – першій половині I тис. н. е. 4. Визначте, чому правління князів Володимира та Ярослава називають zenітом могутності Київської Русі. 5. Назвіть основні джерела вивчення культури стародавніх слов'ян. 6. Зробіть порівняльну характеристику становища українських земель у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. 	4
	<p>Тема 2. Історія української культури XIII - XIV ст.</p> <p>Мета: Розкрити основні причини експансії Великого князівства Литовського та Польського королівства на українські землі. Кревська унія 1385 р. Укладення Люблінської унії. Утворення Речі Посполитої. Політичне та соціально-економічне становище українських земель у складі Речі Посполитої (II половина XVI ст. – I половина XVII ст.).</p>	4

	<p><i>Питання до обговорення</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть об'єктивні та суб'єктивні причини утворення Галицько-Волинського князівства. 2. Дайте характеристику літератури та освіти Галицько-Волинського князівства. 3. Які особливості архітектури, образотворчого мистецтва і художнього ремесла у Галицько-Волинському князівстві? 4. Яка специфіка соціально-політичної і культурної ситуації Галицько-Волинського князівства? 5. Назвіть характерні особливості літературного і видавничого процесу в українських землях за часів феодальної роздрібненості. 	
	<p>Тема 3. Національні особливості української культури</p> <p>Мета: Розкрити сутність і національні особливості української культури, Ознайомитись з законами розвитку і функціонуванням культури, визначити етапи стародавньої культури східних слов'ян.</p> <p><i>Питання до обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У чому полягає багатовимірність культури? 2. Назвіть основні функції культури, розкрийте їх сутність. 3. У чому виявляється єдність та відмінність національного та загальнолюдського в культурі? 4. Висвітліть основні структурні елементи культури. 5. Охарактеризуйте етапи розвитку старослов'янської культури. 6. Які характерні риси міфології та релігійних вірувань східнослов'янських племен? 7. Назвіть характерні риси побуту східних слов'ян. 	4
	<p>Тема 4. Україна другої половини XIV – середини XVII ст.</p> <p>Мета: Розгляд та вивчення феномену української історії та культури – козацтво, поява перших гетьманів. Розкрити сутність політики гетьманів та проаналізувати причини конфліктів козацтва. Охарактеризувати козацькі часи в історії України, що отримали назву доби Бароко.</p> <p><i>Питання до обговорення:</i></p>	4

	<ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясуйте, які можна назвати очевидні успіхи та прорахунки Б. Хмельницького в його дипломатичних відносинах із сусідніми державами? 2. Визначте перемоги та поразки козацтва в ході Національно-визвольної війни. 3. Розкрийте зміст драматичності гетьманування Петра Дорошенка. 4. Визначте головні ідеї конституції П. Орлика та дайте їм оцінку з огляду на час та умови їхньої появи. 5. Розкажіть про роль Києво-Могилянської академії в історії культурного поступу України козацької доби. 6. З'ясуйте, яким чином європейські ідеї епохи Просвітництва впливали на козацьку Україну. 	
	<p>Тема 5. Історія і культура України Х\ІІІ ст.</p> <p>Мета: Розглянути особливості політичного та економічного становища окремих регіонів України наприкінці ХVІІ – на початку ХVІІІ ст., а саме: ліквідація козацького устрою на Правобережній Україні, повстання на Правобережжі 1702- 1704 років. Визначити етапи розвитку науки і освіти та національного мистецтва у ХVІІІ ст.</p> <p><i>Питання до обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясуйте, яким чином європейські ідеї епохи Просвітництва впливали на Україну Х\ІІІ ст. 2. Визначте передумови зародження українського національного руху з кінця ХVІІІ ст. 3. Назвіть причини, зміст та наслідки для України трьох поділів Речі Посполитої. 4. Розкажіть про зміст та значення гайдамацьких рухів в Українському Правобережжі ХVІІІ ст. 5. Розкрийте особливості стилю козацького бароко, в яких сферах культурного розвитку цей стиль відобразився найяскравіше? 6. Визначте особливості економічного розвитку України у Х\ІІІ ст. 	4
	<p>Тема 6. Українське національне Відродження ХІХ ст.</p> <p>Мета: Визначити сутність та основні етапи українського національного Відродження ХІХ ст. Дати характеристику діяльності Кирило-Мефодіївського братства. Розглянути</p>	4

	<p>особливості української літератури, театрального, музичного та образотворчого мистецтва.</p> <p>Визначте роль Михайла Драгоманова в історії становлення політичної думки в Україні.</p> <p><i>Питання до обговорення:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охарактеризуйте основні види театрального і музичного мистецтва ХІХ ст. 2. Дайте характеристику здобуткам української літератури ХІХ ст. 3. Назвіть чинники, що гальмували процес формування української нації у ХІХ ст.? 4. У чому полягала своєрідність основних архітектурних ансамблів ХІХ ст.? 5. Поясніть причини антиукраїнських указів Російської імперії. 6. Розкажіть про діяльність Кирило-Мефодіївського братства. 	
	<p>Тема 7. Історія української державності та національної культури в умовах сучасності. Впровадження екологічних принципів у формування світогляду на основі культурної спадщини та національних традицій.</p> <p>Мета: Розглянути соціально-політичну та культурно-мистецьку ситуації в Україні після проголошення Незалежності України. Визначити роль європейської інтеграції в історії сучасної України. Розглянути основні положення екологічних засад використання лісових ресурсів. Дати характеристику комплексному підходу до перетворення суспільства на більш екологічно стійке та відповідальне у галузі сільського господарства.</p> <p><i>Питання до обговорення:</i></p> <p>Поясніть, як відбувалось реформування системи середньої, спеціальної та вищої освіти в Україні.</p> <p>Назвіть основні політичні, економічні та соціальні проблеми внутрішнього розвитку Української держави останнього десятиліття, розкрийте природу їхнього походження й шляхи вирішення.</p> <p>Визначте етапи розвитку сучасної української літератури. Поширення комерційних жанрів.</p>	4

	<p>Проаналізуйте й оцініть відновлення екосистем в сучасних умовах.</p> <p>Визначте, якою є роль культурної складової у процесі європейської інтеграції сучасної України.</p> <p>Визначте основні риси екологічної свідомості в Україні у сучасних умовах.</p> <p>Визначте зміст протиріч між Україною та Російською Федерацією, що привели наші відносини до збройного протистояння.</p>	
РАЗОМ		28

7.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1	<p>Тема 1. Давня історія України</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясуйте, в чому полягали особливості трипільської культури. Які риси трипільської культури знайшли своє продовження у культурі східних слов'ян та українців. 2. Назвіть головні досягнення киммерійців, скіфів та сарматів. 3. Поясніть роль грецькою культури у процесі еволюції цивілізації на українських землях. 4. Розкажіть про особливості побуту та культури східних слов'ян, якими рисами вони відрізнялися від сусідніх народів? 	7
2	<p>Тема 2. Київська Русь IX – XI ст. Руські землі в період феодалної роздробленості. Галицько-Волинська держава</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясуйте, в чому полягала привабливість Норманської теорії для ідеологів Російської імперії, які сформулювали її та популяризували впродовж XVIII-XIX ст. 2. Розкажіть про головні етапи на шляху становлення й укріплення держави. 3. Поясніть завдячуючи яким факторам Київська Русь часів Ярослава досягла своєї найвищої могутності? 4. Розкажіть особливості господарювання й торгівлі на Русі. 	7

3	<p>Тема 3. Культура українського народу в часи Козаччини та Гетьманщини</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назвіть головні причини, що обумовили особливості політики І. Виговського. 2. Визначте головні причини громадянського протистояння в українському суспільстві другої половини XVII ст. 3. Назвіть досягнення та прорахунки в політиці гетьмана П. Дорошенка. 4. Проаналізуйте зміст політики Московського царства щодо України впродовж другої половини XVII ст. 	7
4	<p>Тема 4. Українське державотворення періоду нової історії.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте, яким хотіли бачити майбутнє України члени Кирило-Мефодіївського товариства. 2. Поясніть, чому події в Україні впродовж XIX ст. називають національно-культурним відродженням. 3. Розкажіть про подібне та відмінне в політиці Австрійської (Австро-Угорської) та Російської імперій щодо України. 	7
5	<p>Тема 5. Україна періоду відродження національної державності початку XX ст.</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте, яким хотіли бачити майбутнє України члени Центральної Ради. 2. Поясніть, чому події в Україні 1917-1921 рр. привели до внутрішнього розбрату та протистояння. 3. Розкажіть про успіхи та прорахунки в політиці П. Скоропадського та Директорії. 4. Назвіть головні проблеми, розв'язання яких прагнули українські політичні діячі періоду 1917-1921 рр. 	7
6	<p>Тема 6. Радянська Україна у 20-х–30-х роках. Україна в роки Другої світової війни</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте, причини, що обумовили в політиці більшовиків перехід від “військового комунізму” до НЕПу. 	6

	<p>2. Поясніть, чому наслідки політики “коренізації” жорстоко знищувалися у 30-х роках.</p> <p>3. Розкажіть про причини голодомору в Україні.</p> <p>4. Назвіть головні причини організації терору в Україні та СРСР у 30-х роках.</p>	
7	<p>Тема 7. Історичні передумови становлення і розвитку лісового господарства в Україні</p> <p>Питання для самоконтролю:</p> <p>1.Визначте історичні регіональні відмінності в ході становлення правового регулювання використання лісів на українських землях.</p> <p>2. Дайте загальну характеристику основних аспектів, що мали вплив на стан лісового господарства понад 100 років тому.</p> <p>3.Поясніть суспільно – політичну ситуацію на українських землях після націоналізації лісів у 1918 році.</p> <p>4.Визначте загальну характеристику діяльності Держлісагентства України та його підвідомчих підприємств сьогодні, яка спрямована на збереження лісів.</p>	7
Всього годин		48

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

1. Структура та функції культури. Культура та цивілізація.
2. Форми культури. Субкультура та контркультура.
3. Поняття і суть національної культури. Проблема самобутності культур.
4. Історичні умови та основні фактори культурного поступу українців.
5. Трипільська культура. Північне Причорномор'я в I тисячолітті до н.е. – на початку н.е.: грецькі колонії, кіммерійці, скіфи, сармати.
6. Візантійські впливи в культурі України-Русі.
7. Причини роздроблення давньоруської держави.
8. Література та освіта Київської Русі.
9. Мистецтво і побут Київської Русі.
- 10.Правнича система русичів до і після прийняття християнства.
- 11.Галицько-Волинська держава періоду розквіту. Наступники князя Данила Романовича.

12. Історичні умови розвитку української культури впродовж XIV – середини XVI ст.
13. Берестейська церковна унія та її впливи на розвиток української культури.
14. Зміст та значення діяльності українських церковних братств наприкінці XVI – початку XVII ст.
15. Полемічна література в Україні наприкінці XVI – початку XVII ст.
16. Стан освіти в Україні XVI – першої половини XVII ст.
17. Розвиток театрального мистецтва, музики та співу в Україні XVI-XVII ст.
18. Козацька державність – основа української культури другої половини XVII – XVIII ст.
19. Характеристика художнього стилю бароко та причини його панування в українській культурі XVII – XVIII ст.
20. Києво-Могилянська академія – культурно-освітній центр Східної Європи.
21. Початок українського національно-духовного відродження, його зміст та діячі.
22. Роль Тараса Шевченка в формуванні сучасної української національної культури.
23. Українське образотворче мистецтво у XIX ст. Реалізм та народність.
24. Особливості розвитку української культури XIX ст. в умовах політики Австрійської імперії.
25. Культурні процеси в Україні 20-х рр. XX ст. “Українізація”.
26. Літературні, музичні, кінематографічні, образотворчі новації в Україні 20-х рр. XX ст.
27. Особливості розвитку української культури на Західній Україні в умовах політики 20-30 рр. XX ст.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у формі семінарів-практикумів з виконанням індивідуальних завдань, застосовуються такі методи, як мозковий штурм, евристична бесіда, структуроване есе, рольова гра.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з освітнього компонента «Історія української державності та національної культури» включає тематичне оцінювання та модульний контроль.

Тематичне оцінювання аудиторної та самостійної роботи здобувачів здійснюється на основі отриманих ними поточних оцінок за усні та письмові відповіді з предмету, самостійні, практичні та контрольні роботи.

Результати поточного (практичні заняття, усі види самостійної роботи) і рубіжного (модульного) контролів оцінюються за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень за усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються здобувачу вищої освіти за виконання модульної контрольної роботи.

Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, модульний контроль – 10.

За умови повного виконання навчального навантаження та отримання здобувачем не менше 60 балів, його допускають до підсумкового контролю – іспиту. Максимальна кількість балів, яку отримує на іспиті – 30 балів.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Оцінку на практичному занятті студент отримує за виконані практичні роботи, командні та індивідуальні проєкти, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе, активність під час дискусій.

Основними видами самостійної роботи є: написання курсового проєкту, підготовка фахових доповідей, презентацій, рефератів, есе, участь у командних проєктах.

Під час підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є стандартизовані комп'ютерні тести.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

1 бал оцінювання (з заокругленням до цілого числа) відповідає 10 % правильних тверджень у разі усної відповіді, відповідей у тесті, виконаних завдань тощо.

Бали з модульного контролю нараховуються за виконання модульної контрольної роботи.

Відсутність студента на занятті («нб») у розрахунку середнього арифметичного значення (САЗ) приймається як «0».

У кінці семестру обчислюється САЗ всіх отриманих здобувачем вищої освіти оцінок з наступним переведенням його у бали за формулою:

$$\text{БПК} = \text{САЗ} \times k,$$

де БПК – бали з поточного контролю;

САЗ – середнє арифметичне значення усіх отриманих студентом оцінок;

k – коефіцієнт для певного виду контролю (практичні заняття, самостійна робота – «3», модульний контроль – «1» для форми підсумкового контролю «екзамен» та «4» для форми підсумкового контролю «залік»).

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводять у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти за підсумкового контролю «іспит»

Максимально можлива кількість балів, якщо форма підсумкового контролю	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Підсумковий контроль	Загальний бал
іспит	30	30	10	30	100

Оцінювання з навчальної дисципліни «Лісові культури» здійснюють за результатами поточного, рубіжного і підсумкового контролів (іспиту). Завдання поточного і рубіжного контролів сумарно оцінюються в інтервалі 0–70 балів (включно), а завдання, що виносяться на іспит – 0–30 балів (включно).

Загальна кількість балів за роботу впродовж семестру округлюється до найближчого цілого числа. Здобувачів вищої освіти ознайомлюють з набраними ними балами до початку екзаменаційної сесії.

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою
		іспит
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно (незараховано) з обов'язковим повторним вивченням

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

Наочні засоби:

1. Слайдові презентації у програмі Microsoft Office Power Point.
2. Інформаційні стенди у навчальній аудиторії.
5. Інформаційні ресурси професійного спрямування.

Технічні засоби: Мультимедійний проектор Sony, комп'ютер AMD Sempron, акустична система Phonic Radio microfon Voto-HDW-606. Програмне забезпечення: MS Windows, MS Office, Firefox. Системи дистанційного навчання: Moodle (teach.btsau.net.ua), Zoom.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дорошко М. Історія України. Курс лекцій. Київ: Самміт-Книга, 2021. 472 с. <https://knygy.com.ua/index.php?productID=9789669863515>
2. Бойко О. Новітня історія України (2014-2019). Київ: Академія, 2018. 160 с. <https://uahistory.co/pidruchniki/ukraine-history-boyko-7-edition-2018/>
3. Жуков С. Україна. Від первісних часів до сьогодення. Київ: Ранок. 2021. 96 с.

4. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. Київ: Центр нав. Літер. 2020. 141 с. <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/UKR0001566>
5. Історія України: Навчальний підручник/ за ред. В. Качкана. Київ: Медицина, 2018. 360 с.
https://shron1.chtyvo.org.ua/Bilotserkivskyi_Vasyl/Istoria_Ukrainy
6. Ісакова Н.П. Історія України (в схемах і таблицях): Навч. посіб. Київ: Аграрна освіта, 2018. 204 с. <https://vpu36balin.km.ua/wp-content/.pdf>
7. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / за ред. І.Г.Передерій. Полтава: Полт НТУ, 2018. 274 с.
8. Шейко В. М. Історія української культури: навч. посіб. Київ.: Кондор, 2020. 360 с.
<https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/shejko-v.m.-tyshevska-l.g.-2006-istoriya-ukrayinskoyi-kultury.pdf>
9. Зотов В. М. Українська та зарубіжна культура. Словник культурологічних термінів: навч. посіб. Київ. : ЦУЛ, 2019. 264 с.
<https://kmaecm.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/shejko-v.m.-tyshevska-l.g.-2006-istoriya-ukrayinskoyi-kultury.pdf>
10. Історія української культури: курс лекцій. / заг. ред. д-ра іст. наук С.О. Костишевої. Київ.: НТУУ „КПІ”, 2020. 317с.
11. Греченко В. А. Історія світової та української культури з тестовими завданнями : довідник для школярів та студентів. Київ: Літера ЛТД, 2019. 416 с.

Додаткова література

1. Акимович Є. О. Українська культура в історичному вимірі (IX-XVII ст.). Одеса : Маяк, 2019. 496 с.
2. Виткалов В. Українська культура в добу глобалізації. Лекції. Київ : Вища шк., 2020. 463 с.
3. Бондар А. Історія Першої Білоцерківської гімназії в особах. Біла Церква: Вид.: Пшонківський О.В., 2018. 128 с.
4. Висоцький О.Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. Дніпропетровськ: НМетАУ, 2019. 130 с
5. Ордіна Л. Л., Росавицький О.О. Систематизація історії української думки в педагогічній діяльності Д. Чижевського. Вісник науки та освіти. Київ, 2022. № 5(5). С. 623-635. <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7998>
6. Ордіна Л. Л. Музично-педагогічна діяльність К. Г. Стеценка у Білій Церкві (1908-1909). Вісник науки та освіти. Київ, 2023. № 2(8). С. 712-723. <https://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/8500>

Адреси сайтів в INTERNET

1. Давня історія України <https://www.museumsun.org/history/>
2. Закович М. М. Культурологія: навчальний посібник
http://ebk.net.ua/Book/cultural_science/zakovich_kulturologiya/zmist.htm
3. Греченко В. А., Чорний І. В., Кушнерук В. А., Режко В. Історія світової та української культури: Підруч. для вищ. закл. освіти
<http://uchebnikfree.com/page/istkulturi/ist/ist-7--idz-ax237.html>
4. Гриценко Т.Б., Гриценко С.П., Кондратюк А.Ю. Культурологія
<http://textbooks.net.ua/content/category/44/66/50/>